

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

زمان چاپ: ۱۴۰۲/۰۹/۲۰

شماره مجوز مجله: ۸۰۴۰۰

ارائه مدل علی پایداری ازدواج بر اساس عزت نفس جنسی و دین باوری

اعظم زارع^۱، نسترن نورعلی زاده^۲

۱- استادیار روان شناسی، گروه روان شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، خمین، ایران.

۲- کارشناس ارشد مشاوره خانواده، دانشگاه آزاد اسلامی، خمین، ایران

چکیده

هدف از این پژوهش ارائه مدل علی پایداری ازدواج بر اساس عزت نفس جنسی و دین باوری بود. این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر نوع توصیفی - همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه زنان متأهل شاغل آموزش و پرورش شهرستان اهواز که مدت ۳ تا ۶ سال از ادواج آن‌ها گذشته باشد و دارای تحصیلات لیسانس به تعداد ۱۳۵ نفر می‌باشد. با توجه به حجم جامعه، تعداد ۱۰۰ نفر با توجه به جدول مورگان به روش تصادفی ساده بعنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه شاخص بی ثباتی ازدواج ادواردز (۱۹۸۷)، پرسشنامه باورهای مذهبی جورج (۱۹۹۸) بود. برای تبیین فرضیه‌های SSEI-W-SF پرسشنامه عزت نفس جنسی زنان - فرم کوتاه (استفاده شد. با توجه به نتایج SmartPLS در نرم افزار SEM تحقیق از آزمون‌های تحلیل عاملی تاییدی به روش معادلات ساختاری (بنابراین با تقویت p عزت نفس جنسی و دین باوری بر پایداری ازدواج زنان متأهل شهرستان اهواز تأثیر مثبت و معناداری دارد) < 0.05 صمیمیت ازدواج با توجه به نظر خانواده‌ها (سنتی)، آموزش مسائل جنسی و تقویت آن (عزت نفس جنسی) و دین باوری می‌توان پایداری و استحکام خانواده‌ها را تضمین کرد. واژه‌های کلیدی: پایداری ازدواج، عزت نفس جنسی، دین باوری.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۷۷۸۶-۲۹۸۰

مقدمه

ازدواج پیمان مقدسی است که از طریق آن خانواده شکل می‌گیرد و خانواده اولین سازمان اجتماعی است که فرد در آن زندگی می‌کند و اساساً یک کانون کمک، تسکین، التیام و شفابخشی است و کانونی است که باید فشارهای روانی وارد شده بر اعضای خود را تخفیف دهد و راه رشد و شکوفایی آنها را هموار کند (هنریان و یونسی، یونسی، ۱۳۹۹). مقدمه تشکیل خانواده، نهاد مقدس، ازدواج است اما آنچه که از خود ازدواج مهم‌تر است، موفقیت و پایداری این رابطه است. استواری این رابطه میتواند زمینه رشد شخصی و خودشکوفایی را برای فرد فراهم سازد و در عین حال، شکست در آن، آشفتگی گسترده و طلاق را به دنبال دارد (احدی، عبداللهی، تاجری، ۱۴۰۰). زوجین علاوه بر این که نیازهای یکدیگر را درک می‌کنند و به آن احترام می‌گذارند، به یکدیگر کمک می‌کنند تا به این خواسته‌ها دست یابند. با وجود داشتن چنین روابط روشن، سازنده و ارضا کننده ای، احساس رضایت هر یک از آنها از زندگی مشترک افزایش می‌یابد و به دنبال آن انرژی، وقت و نشاط بیشتری را در تماس با فرزندان خود خواهند داشت و این احساسات مثبت را به آنان نیز انتقال خواهند داد. بالعکس زمانی که روابط زن و شوهر مبهم، متعارض یا دو پهلو باشد، یکدیگر را درک نکنند و یا برای خواسته‌های دیگری ارزشی قایل نباشند، توانایی حل مشکلات و توافق بر سر موضوعاتی از قبیل روابط جنسی رضایت بخش، نحوه معاشرت و رفت و آمد با خویشان، گوش دادن به یکدیگر، گذراندن اوقات فراغت، تربیت فرزندان و نحوه خرج کردن پول را نداشته باشند، در نتیجه احساس دوری و عدم تفاهم کرده و ممکن است در جستجوی دست یابی به راه حل‌هایی باشند که هیچ کمکی به آنها نکرده و باعث بدتر شدن وضعیت شود (دربانی و همکاران، ۱۳۹۹). اعداد نشان‌دهنده رشد میزان طلاق در کشور است. ایران، چهارمین کشور جهان از نظر میزان نسبت طلاق به ازدواج معرفی شده است (مثقالی و همکاران، ۱۳۹۶). با توجه به اهمیت موضوع طلاق و عدم پایداری ازدواج‌ها و روند رو به رشد آن در کشور محققان مطالعات زیادی را پیرامون عوامل مؤثر بر این پدیده و آثار و پیامدهای آن در حوزه‌های مختلف انجام داده‌اند. شناخت عواملی که زمینه را برای کاهش اختلافات زناشویی و جدایی زوج‌ها فراهم می‌کند، نقش مهمی در افزایش پایدار ازدواج و کاهش آمار طلاق در جامعه دارد ضروری می‌باشد. از اینرو این پژوهش با پایه ادبیات نظری اثرات متغیرهایی چون عزت نفس جنسی (فیاض صابری و همکاران، ۱۳۹۸) و دین باوری (ریحانی و همکاران، ۱۴۰۱) را بر پایداری ازدواج مورد بررسی قرار می‌دهد.

عوامل ازدواج پایدار در ایران به لحاظ فرهنگی و مذهبی می‌تواند متفاوت از بافت فرهنگی ازدواج در غرب باشد. زیرا تعالیم اسلامی که شامل آموزه‌ها، ارزش‌ها و تکالیف است، بر پایداری ازدواج تأکید دارد (مرحمتی و خرمائی، ۱۳۹۷). این میان به نقش باورهای دینی و درونی سازی ارزش‌های دینی در پیش بینی ناپایداری ازدواج یا طلاق کمتر توجه شده است (ژانگ و همکاران، ۲۰۱۳). تعهد مذهبی نشان می‌دهد که فرد تا چه حدی درگیر امور مذهبی است. فردی که تعهد مذهبی دارد به ارزشها باورها و تکالیف مذهبی خود پایبند و وفادار است و از آنها در زندگی روزمره اش بهره می‌گیرد. به عبارت دیگر تعهد مذهبی نشان دهنده‌ی میزان زمانی است که فرد به فعالیت‌های مذهبی انفرادی و پیوند جویی مذهبی می‌پردازد (علی بخشی ۲ و همکاران، ۲۰۱۱) می‌توان تعهد مذهبی را به دو زیرشاخه تقسیم کرد: تعهد مذهبی درون فردی که شامل ارزش گذاری فردی به عقاید مذهبی و پایبندی و وفاداری به مقدسات است؛ و تعهد مذهبی میان فردی که به تمایل رفتاری برای شرکت در فعالیت‌های مذهبی اشاره دارد (ماتینگلی ۳ و همکاران، ۲۰۱۰).

۱ - ZhangH

۲ - Ali-Bakhshi

۳ - Mattingly

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۷۷۸۶-۲۹۸۰

عامل دیگر که نقش زیادی در از هم پاشیدن ازدواج‌ها دارد، عدم رضایت جنسی است بدیهی است بیان نکردن احساسات و هیجانها، در بسیاری از موارد باعث تداوم مشکل جنسی بصورت مداوم و ایجاد اختلال در سازگاری زناشویی می‌شود (ترین ۱ و همکاران، ۲۰۱۹). اساساً پایداری و موفقیت رابطه زوجین بدون کامروایی جنسی اتفاق نمی‌افتد چرا که عدم تأمین این نیاز اساسی و حتی ارضای ناقص آن می‌تواند فشارهای روانی و جسمانی زیادی را به طرفین تحمیل کند و سلامت فرد را به خطر انداخته و در ارتقای شغلی، توان مندی و خلاقیت شخص خلل ایجاد کند (کیانی و همکاران، ۱۴۰۰). عزت نفس جنسی یکی از تعیین کننده‌های مهم رضایت جنسی است. عزت نفس جنسی عبارت است از واکنش عاطفی نسان نسبت به ارزیابی از افکار، احساسات و رفتارهای جنسی خود (بث، جولین، انتونی و میشل ۲، ۲۰۱۰). عزت نفس جنسی تمایل کلی فرد، جهت ارزیابی مثبت ظرفیت خود برای مشارکت در رفتارهای جنسی سالم و تجربه جنسی به شکلی لذت بخش و رضایت مندانه تعریف شده که بر رفتار جنسی تأثیر می‌گذارد و شامل پاسخ هیجانی به افکار، احساسات و رفتار جنسی است (بوزول و روزنتال ۳، ۲۰۰۰). عزت نفس جنسی شامل پنج عنصر مهارت‌ها و تجارب، جذابیت، کنترل، قضاوت اخلاقی و انطباق می‌باشد. بین عزت نفس جنسی و رضایت جنسی، رابطه وجود دارد (راستگو نژاد و همکاران، ۱۳۹۳)، زمانی که عزت نفس جنسی آسیب ببیند، نظر فرد درباره خویش، رضایت از زندگی، توانایی در تجربه لذت، روابط متقابل با دیگران و توانایی در ایجاد روابط صمیمانه با دیگران مختل می‌شود، اگر آسیب به عزت نفس جنسی شدید باشد، می‌تواند موجب اختلال شدید در کارایی فرد شود (سادوک و کاپلان ۴، ۲۰۰۹). افرادی که اعتماد به نفس جنسی پایینی دارند، در مسائل جنسی و زناشویی دارای مشکلاتی هستند و اختلالات عملکرد نیز به میزان بالاتری در آنها وجود دارد (کرمی و همکاران، ۱۳۹۶). پژوهش‌های سیرینلی اوغلو (۲۰۱۷)، فیاض بخش و همکاران (۱۳۹۸) و توکلی زاده و راستگو نژاد (۲۰۱۶) بر اثر عزت نفس جنسی بر پایداری و سازگاری زناشویی تأکید دارند.

در راستای نتایج مطالعات انجام شده کیانی، نوایی نژاد، احمدی و تقوایی (۱۴۰۰) نشان می‌دهند که گویه‌های چک لیست خطر ساز ازدواج که در بخش کیفی شناسایی شده بودند و از توان قابل قبول برای سنجش عوامل و مؤلفه‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصاد، خانواده مبداء، شخصیتی، کفایت عقلانی، مهات‌های مالی، جنسی/ زناشویی، مهارت‌های ارتباطی و مسایل فرزندآوری و تربیت فرزند برخوردارند. رادمهر و شمس (۱۳۹۸) نیز نشان دادند تعهد مذهبی در سطح روابط بین فردی و درون فردی موجب افزایش انعطاف‌پذیری در روابط زوجین می‌شود و میزان ناپایداری ازدواج را کاهش می‌دهد. همچنین وپوکولو، ماتیسلا و ناگومی (۲۰۲۳) نشان دادند که دین و اعتقادات دینی بر پایداری ازدواج در نوروسان بوکوسو بسیار تأثیر گذار است. و چن و چن (۲۰۲۱) نشان می‌دهد که افراد متاهل در میان مسیحیان شادتر هستند، اما چنین پدیده‌ای در میان افراد وابسته به ادیان دیگر مشاهده نمی‌شود.

شناخت و آگاهی نسبت به عوامل پیش بینی کننده پایداری ازدواج از اهمیت زیادی برخوردار است و لذا از آنجایی که اهمیت این مقوله در کشور به خوبی برجسته نشده است، ضرورت انجام پژوهش حاضر احساس شد. بنابراین انجام این پژوهش کمک می‌کند تا مسائل و مشکلات زوجین شناخته شده و از این طریق به افزایش پایداری زناشویی کمک خواهد شد. هر چند انجام فقط یک پژوهش برای شناخت علمی و آگاهی از مشکلات یاد شده کافی نیست اما ضعف منابع علمی و پژوهشی در موضوع حاضر در ایران با انجام این پژوهش تا حدودی رفع خواهد شد. لذا ضروری است تا با انجام این پژوهش، ضمن غنی شدن

۱ - Træen

۲ - Beth, Julien, B., Anthony & Michael

۳- Buzwell & Rosenthal

۴- Sadock & Kaplan

۵ - Cirhinlioglu

۶ - Tavakolizadeh & Rastgoo Nejad

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

۲۹۸۰-۷۷۸۶/ISSN

مطالب علمی در موضوع مورد پژوهش و رفع خلاء موجود، به حل مسائل و مشکلات خانواده‌ها کمک گردد تا مشکلات مربوط به طلاق کاهش یافته و پایداری زناشویی آنها بیشتر گردد. بنابراین اگرچه دسترسی به آمار و ارقام در زمینه ناپایداری ازدواج و عدم پایبندی زوجین به تداوم روابط عاطفی به راحتی امکان پذیر نیست، شواهد حاکی از آن است که در ایران نیز کم و بیش این پدیده رواج یافته است و به عنوان یکی از معضلات خانوادگی و اجتماعی که ارزش‌ها را خدشه دار کرده مطرح است. مرور ادبیات و مطالعات بسیاری بر متغیرهایی که باعث فروپاشی ازدواج می‌شوند، تمرکز کرده اند در حالی که تمرکز بر عواملی که منجر به پایداری ازدواج می‌شود عامل ایجاد تصویری از ازدواج پایدار خواهد شد کمتر پرداخته شده است. از اینرو این پژوهش با توجه به ابهام در نقش متغیرهای پیش بینی کننده استحکام و پایداری ازدواج درصدد است بداند که آیا بین پایداری ازدواج با عزت نفس جنسی و دین باوری رابطه علی وجود دارد؟

روش تحقیق

این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر نوع توصیفی - همبستگی می‌باشد که به شیوه میدانی انجام گرفت. جامعه تحقیق شامل کلیه زنان متاهل شاغل آموزش و پرورش شهرستان اهواز که مدت ۳ تا ۶ سال از ادواج آن‌ها گذشته باشد و دارای تحصیلات لیسانس به تعداد ۱۳۵ نفر می‌باشد. با توجه به حجم جامعه، تعداد ۱۰۰ نفر با توجه به جدول مورگان به روش تصادفی ساده با توجه به معیارهای ورود و خروج (معیارهای ورود: دارا بودن تحصیلات لیسانس، مدت ازدواج ۳ تا ۶ سال، موافقت برای ورود به مطالعه و معیارهای خروج: ابتلا به بیماری روان پزشکی، ابتلا به بیماری‌های جسمانی و ناتوانی جسمی، نارضایتی از شرکت در پژوهش) بعنوان نمونه انتخاب شدند. که برای این منظور با مراجعه به حراست مرکز بهداشت شهر اهواز، اهداف و چگونگی انجام پژوهش تشریح شد. بعد از مراحل نامه نگاری و هماهنگی، با دانشگاه و مراجع ذیصلاح و اقدامات لازم جهت انجام پروژه صورت گرفت با همکاری مشاوران و مراقبین سلامت مراکز بهداشت شهری، تعدادی از زنان متاهل انتخاب و پرسشنامه‌های کد گذاری شده در بین آن‌ها توزیع شد. در مورد اجرای پرسشنامه و هدف اجرای آن توضیحات لازم داده شد و سپس در مورد محرمانه بودن اطلاعات و صداقت نظر در پاسخگویی هر پرسش مطالبی عنوان شد. نهایتاً پرسشنامه‌ها جمع آوری و تحلیل شد.

ابزار اندازه گیری در این پژوهش شامل پرسشنامه های ذیل بود:

پرسشنامه پایداری ازدواج (بی ثباتی ازدواج) ادواردز و همکاران (۱۹۸۷): پرسشنامه شاخص بی ثباتی ازدواج در سال ۱۹۸۷ توسط جان ان. ادواردز، دیوید آر. جانسون، و آلن بوث تهیه و تنظیم شده است. این شاخص یک ابزار ۱۴ سوالی است که برای اندازه گیری عدم ثبات ازدواج زناشویی تدوین شده است. این آزمون برای اولین بار در سال ۱۹۸۹ برای ۲۰۳۴ زن و مرد متاهل زیر ۵۵ سال و همچنین برای زن و مرد متاهل ۱۵۷۸ در سال ۱۹۸۳ به کار گرفته شد. پایایی این مقیاس هم با روش آلفای کرونباخ ۰/۹۳ گزارش شده است. یاری پور ۱۳۷۹، از روش همبستگی بین دو نیمه برای ارزیابی قابلیت اعتبار آزمون استفاده کرد و ضریب اعتبار ۰/۷۰ گزارش شد. نمره بین ۱۴ تا ۲۸ نشانگر این است که میزان بی ثباتی ازدواج در فرد پایین است. نمره بین ۲۸ تا ۴۲ نشانگر این است که میزان بی ثباتی ازدواج در فرد متوسط است. نمره بین ۴۲ تا ۵۶ نشانگر این است که میزان بی ثباتی ازدواج در فرد بالا است.

(SSEI-W-SF): از پرسشنامه عزت نفس جنسی زنان - فرم کوتاه SSEI-W-SF پرسشنامه عزت نفس جنسی زنان - فرم کوتاه (استفاده شد. این پرسشنامه دارای ۳۲ سوال بوده و هدف آن: سنجش پاسخ‌های موثر در ارزیابی جنسی زنان از خود W-SF از ابعاد مختلف (قضاوت اخلاقی، انطباق، تجربه و مهارت، کنترل، جذابیت) می‌باشد. نمره گذاری پرسشنامه بصورت طیف لیکرت ۴ نقطه‌ای می‌باشد. در پژوهش فرخی و شاره (۱۳۹۳) که هنجاریابی این پرسشنامه را انجام داده اند گویه‌های ۱، ۳ و

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

۳۳ به دلیل بار عاملی کمتر از ۰/۳۰ از مجموع گویه ها حذف شدند و تعداد گویه‌ها از ۳۵ گویه به ۳۲ گویه کاهش یافته است. پرسشها در یک مقیاس لیکرت شش درجه‌ای از ۱ تا ۶ (کاملاً مخالف تا کاملاً موافق) پاسخ داده می‌شوند. در این پرسشنامه گویه‌های ۴، ۵، ۹، ۱۱، ۱۲، ۱۵، ۱۶، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۹ و ۳۱ نمره گذاری معکوس دارند. با جمع کردن نمرات ۵ حوزه با هم، نمره کل مقیاس به دست می‌آید و نمره بالاتر نشانگر عزت نفس جنسی بالاتر است.

شماره گویه‌های مربوط به ابعاد این پرسشنامه به صورت زیر است:

تجربه و مهارت: سؤالات ۲، ۳، ۱۱، ۱۴، ۱۵ و ۱۷

جذابیت: سؤالات ۱، ۵، ۱۰، ۲۰، ۲۵ و ۳۰ و ۳۱

کنترل: سؤالات ۴، ۷، ۹، ۱۳، ۱۹ و ۲۷

قضاوت اخلاقی: سؤالات ۱۰، ۱۶، ۱۸، ۲۳، ۲۸، ۲۹ و ۳۲

انطباق: سؤالات ۶، ۱۳، ۲۱، ۲۲، ۲۴ و ۲۶

سازندگان ضریب آلفای کرونباخ برای کل این مقیاس ۰،۹۲، برای مهارت و تجربه ۰،۸۴، برای جذابیت ۰،۸۸، برای کنترل ۰،۸۰، برای قضاوت اخلاقی ۰،۸۰ و برای انطباق ۰،۸۰ را گزارش کرده اند. در ایران و در پژوهش فرخی و چاره (۱۳۹۳) روایی صوری، محتوایی و سازه این پرسشنامه بررسی و ساختار ۵ عاملی آن مورد تأیید قرار گرفت. همچنین در پژوهش فرخی و چاره (۱۳۹۳) ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰،۸۸ و برای خرده مقیاس‌های تجربه و مهارت، جذابیت، کنترل، قضاوت اخلاقی و انطباق، به ترتیب، ۰،۷۳، ۰،۵۴، ۰،۶۶، ۰،۷۲ و ۰،۶۲ بود که نشانگر پایایی خوب این ابزار است. پایایی بازآزمایی برای بررسی ثبات نتایج مقیاس در طول زمان محاسبه شد و ضریب همبستگی بین نمرات حاصل از دو بار اجرای آزمون (با فاصله یک ماه) برای کل مقیاس ۰،۹۱ و برای خرده مقیاس‌های تجربه و مهارت، جذابیت، کنترل، قضاوت اخلاقی و انطباق، به ترتیب، ۰،۹۴، ۰،۸۲، ۰،۸۸، ۰،۸۹ و ۰،۸۸ بود.

پرسشنامه باورهای مذهبی جورج (۱۹۹۸): پرسشنامه باورهای مذهبی جورج (۱۹۹۸) با ۳۳ گویه است. این پرسشنامه طبق ادعای جورج (۱۹۹۸)، بدون هیچ‌گونه جهت‌گیری فرقه‌ای و بر اساس هیچ آئین و مذهبی ساخته شده و صرفاً محتوای آن بیان رابطه با خداوند است. جورج (۱۹۹۸)، ضمن استفاده از روش‌های کیفی و کمی، با استناد به منابع و متون عقیدتی و نظری، روایی محتوایی گویه‌های این پرسشنامه برای سنجش باورهای مذهبی را قابل قبول توصیف کرده است. همچنین وی برای ارزیابی آزمون خود، ضریب همبستگی بین این ابزار و دیگر ابزارهای موجود در این زمینه را از جمله مقیاس آلپورت، ورنون و لیندزی (۱۹۷۰) محاسبه کرده است که بین این مقیاس‌ها و مقیاس نامبرده همبستگی ۰/۸۸ وجود دارد که بیانگر روایی بالای مقیاس است. به منظور سنجش پایایی این آزمون، لارنس و همکاران (۲۰۰۲)، پایایی آزمون را ضریب پایایی تصحیح با تصحیح به روش اسپیرمن - براون ۰/۹۷ گزارش کرده اند. همچنین روایی و پایایی این پرسشنامه در ایران توسط حقیقی و همکاران (۱۳۸۱)، انجام پذیرفته است که برابر با ۰/۷۸ است که نشان دهنده‌ی روایی و پایایی بالای آزمون است.

نمره ۵ برای کسی که به گزینه کاملاً موافقم پاسخ داده است.

نمره ۴ برای کسی که به گزینه موافقم پاسخ داده است.

نمره ۳ برای کسی که به گزینه نظری ندارم، پاسخ داده است.

نمره ۲ برای کسی که به گزینه مخالفم پاسخ داده است.

نمره ۱ برای کسی که به گزینه کاملاً مخالفم پاسخ داده است.

گزینه‌های ۲-۵-۹-۱۱-۱۴ - ۲۰-۲۱-۲۳-۲۷ و ۳۱ به صورت معکوس نمره گذاری می‌شوند.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

شد. سپس تحلیل‌های توصیفی برای Spss ۲۷ برای تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش ابتدا داده‌های پرسشنامه وارد نرم افزار توصیف نمونه و متغیرهای پژوهش انجام خواهد شد و جدول‌ها و نمودارهای لازم رسم و شاخص‌های توصیفی گرایش مرکزی و نیز شاخص‌های پراکندگی محاسبه شد. برای ارایه یافته‌های استنباطی ابتدا از آزمون کلموگروف-اسمیرنوف برای تعیین نحوه توزیع داده‌ها استفاده شد که با توجه به غیرنرمال بودن توزیع داده‌ها از آزمون‌های ناپارامتریک برای تبیین سوالات تحقیق در نرم افزار SEM استفاده شد. برای تبیین فرضیه‌های تحقیق از آزمون‌های تحلیل عاملی تاییدی به روش معادلات ساختاری استفاده شد. SmartPLS

یافته ها

اطلاعات جمعیت شناختی

جدول ۱: توزیع فراوانی سن اعضای گروه نمونه

درصد	فراوانی	سن
۲۹	۲۹	زیر ۳۰ سال
۵۴	۵۴	۳۱ تا ۵۰ سال
۱۷	۱۷	بالای ۵۱ سال
۱۰۰	۱۰۰	کل

در جدول ۱ اطلاعات مربوط به فراوانی سن اعضای نمونه نشان داده شده است. بر این اساس ۲۹ نفر از شرکت کنندگان در پژوهش زیر ۳۰ سال، ۵۴ نفر ۳۱ تا ۵۰ سال و ۱۷ نفر بالای ۵۱ سال سن دارند.

یافته‌های توصیفی

جدول ۲: توصیف آماری نمرات متغیرهای پژوهش

انحراف معیار	میانگین	کشدگی	کجی	
۵,۸۴۷	۱۹,۲۰	۰,۰۴۳	-۰,۲۸۱	تجربه و مهارت
۵,۷۰۱	۱۹,۱۴	۰,۵۱۱	-۰,۳۲۰	جذابیت
۵,۵۹۶	۲۲,۰۲	۰,۰۶۳	-۰,۴۳۴	کنترل
۶,۱۱۹	۲۰,۸۸	۰,۰۵۶	-۰,۴۴۰	قضاوت اخلاقی
۴,۲۶۹	۱۵,۹۸	۰,۷۶۴	۰,۰۱۳	انطباق
۲۲,۷۳۴	۹۷,۲۲	۰,۳۴۱	-۰,۴۴۰	نمره کلی عزت نفس جنسی
۲۱,۴۳۹	۱۲۷,۱۴	۰,۲۹۳	-۰,۵۲۷	دین باوری
۷,۳۶۷	۴۰,۸۸	۱,۱۷۴	-۰,۹۸۳	پایداری ازدواج

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

۲۹۸۰-۷۷۸۶ISSN

در جدول ۲ توصیف آماری نمرات مربوط به متغیرهای پژوهش شامل کجی و کشیدگی نمرات و شاخص‌های میانگین و انحراف معیار نمرات ارائه شده است. میانگین نمرات تجربه و مهارت برابر با ۱۹/۲۰، جذابیت برابر با ۱۹/۱۴، کنترل برابر با ۲۲/۰۲، قضاوت اخلاقی برابر با ۲۰/۸۸، انطباق برابر با ۱۵/۹۸، نمره کلی عزت نفس جنسی برابر با ۹۷/۲۲، دین باوری برابر با ۱۲۷/۱۴ و میانگین پایداری ازدواج برابر با ۴۰/۸۸ است. با توجه به اینکه مقادیر کجی و کشیدگی داده‌ها بین +۲ و -۲ می‌باشد داده‌ها در سطح ۰/۰۵ از توزیع بهنجار برخوردارند.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

۲۹۸۰-۷۷۸۶ISSN

یافته‌های استنباطی

جدول ۳: ضرایب ماتریس همبستگی بین متغیرها

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱	۱					
۲	۰/۴۹۲*	۱				
۳	۰/۶۶۳*	۰/۲۱۸**	۱			
۴	۰/۵۳۱**	۰/۳۷۷**	۰/۲۷۹**	۱		
۵	۰/۸۰۷**	۰/۸۶۲**	۰/۴۹۰**	۰/۳۰۸**	۱	
۶	۰/۸۱۰**	۰/۴۲۳**	۰/۳۲۵	۰/۳۰۸**	۰/۲۶۹**	۱
	۰/۸۰۷**	۰/۸۱۰**	۰/۵۳۹**	۰/۴۲۴**	۰/۴۵۱**	۰/۲۷۸**
	۰/۸۰۷**	۰/۸۱۰**	۰/۶۰۰**	۰/۴۲۴**	۰/۴۵۱**	۰/۲۷۸**
	۰/۶۷۲**	۰/۵۹۷**	۰/۵۲۷**	۰/۴۲۴**	۰/۴۵۱**	۰/۲۷۸**

در جدول ۳: نتایج همبستگی بین عزت نفس جنسی، دین باوری با پایداری ازدواج نشان داده شده است. تمامی ضرایب (بر اساس نتایج بدست آمده همبستگی بین عزت >P همبستگی محاسبه شده در سطح آلفای ۰/۰۱ معنی دار می باشند (۰/۰۱).
نفس جنسی و دین باوری با پایداری ازدواج مثبت و مستقیم است

فرضیه اصلی: مدل علی پایداری ازدواج بر اساس عزت نفس جنسی و دین باوری از برآزش مطلوبی برخوردار است.
جهت بررسی مدل علی پایداری ازدواج بر اساس عزت نفس جنسی و دین باوری، از مدل سازی معادلات ساختاری به روش استفاده شد Smart PLS حداقل مربعات جزئی و نرم افزار

- مدل اندازه گیری

در روش شناسی مدل معادلات ساختاری، ابتدا به ساکن لازم است تا روایی سازه های مورد مطالعه قرار گرفته تا مشخص شود در برآزش مدل های اندازه مولفه های انتخاب شده برای اندازه گیری متغیرهای مورد نظر خود از دقت لازم برخوردار هستند
گیری از سه معیار پایایی، روایی همگرا ۱۱ و روایی واگرا ۲ استفاده شد. پایایی نیز از طریق، سنجش آلفای کرونباخ ۳ و پایایی مرکب ۴ بررسی شد

برای متغیرهای دین باوری و پایداری ازدواج، با توجه به اینکه فاقد مولفه هستند، از روش بسته های سوال استفاده شد. در پرسشنامه های طولانی که برای اندازه گیری هر عامل از تعداد زیادی سؤال استفاده می شود، زمانی که سؤالات انفرادی مورد تحلیل عاملی تأییدی قرار می گیرند، انتظار اینکه مدل مورد نظر با داده ها برآزش داشته باشد غیرمنطقی است. در این گونه موارد، استفاده از بسته های سؤال مناسب خواهد بود. استفاده از بسته های سؤال به جای سؤال های انفرادی باعث افزایش

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

اعتبار نشانگرها، کاهش تعداد پارامترهای برآورد شده، ایجاد نشانگرهایی با توزیع تقریباً نرمال و بهبود برازش مدل با داده‌ها می‌شود.

در مطالعه حاضر، نشانگرهای دین باوری از طریق تقسیم تصادفی سؤال‌های به ۴ گروه و نشانگرهای پایداری ازدواج به ۳ گروه و جمع کردن نمره سؤال‌های هر گروه، شکل گرفت.

جدول ۴: ضرایب بارهای عاملی مدل‌های اندازه‌گیری

سطح معنی داری t	متغیر	نشانگرها	بار عاملی	آماره
۰/۰۱	۱۷/۰۹۰	۰/۸۲۶	تجربه و مهارت	
۰/۰۱	۳۷/۳۷۹	۰/۸۶۷	جذابیت	
۰/۰۱	۱۷/۸۴۱	۰/۸۰۳	عزت نفس جنینی	کنترل
۰/۰۱	۱۷/۲۱۵	۰/۷۹۳	قضاوت اخلاقی	
۱۰/۱۳۲	۰/۰۱	d۱		
۰/۷۲۵				
۱۹/۳۸۳	۰/۰۱	d۲	دین باوری	
۰/۸۲۸				
۱۳/۶۴۰	۰/۰۱	d۳		
۰/۷۷۴				
۹/۷۷۴	۰/۰۱	d۴		
۰/۶۸۸				
۰/۰۱	P۱			
۰/۹۱۱	۳۵/۶۷۰			
۰/۰۱	P۲		پایداری ازدواج	
۰/۹۵۴	۸۳/۱۵۵			
۵۸/۴۷۹	۰/۰۱	P۳		
۰/۹۳۴				

(در جدول (۵) نشان داده شده است. همه ساختارهای AVE ضرایب پایایی و مقادیر معیار میانگین واریانس استخراج شده (مدل دارای پایایی مرکب بالایی هستند و از شاخص معیار ۰/۶ که توسط باگوزی و یای (۱۹۸۸)، معرفی شده، بزرگتر هستند. پایایی مرکب نشان دهنده پایایی درونی بالای داده‌های تحقیق است. مقدار آلفای کرونباخ بالاتر از ۰/۷ است که نشانگر پایایی قابل قبول است. معیار میانگین واریانس استخراج شده، یعنی میانگین واریانس مشترک بین سازه و نشانگرهایشان، از معیارهای مناسب برای ارزیابی مدل بیرونی است که سازه باید بیشترین واریانس مشترک را با نشانگرهایش نسبت به اشتراک آن با سازه‌های دیگر در یک مدل معین داشته باشد در این معیار که نشان دهنده روایی ابزار اندازه‌گیری است، فرض بر این است که خضری آذر، (متغیر پنهان مورد نظر واریانس مشترک بیشتری با نشانگرهای تعیین شده نسبت به هر متغیر پنهان دیگری دارد سید عباس زاده، پاشوی و امانی، ۱۳۹۳).

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

۲۹۸۰-۷۷۸۶ISSN

بر اساس نتایج بدست آمده . در این پژوهش روایی همگرا مقدار بیشتر از ۰/۵ روایی همگرایی قابل قبول را نشان می دهد میانگین واریانس استخراجی برای تمامی متغیرهای پنهان بیشتر از ۰/۵ بوده که نشان دهنده روایی همگرایی مناسب مدل است

و میزان شاخص های پایایی AVE جدول ۵: مقادیر

متغیر	آلفای کرونباخ AVE	پایایی مرکب	
	(>0.7)	(>0.6)	(>0.5)
عزت نفس جنسی	۰,۶۸۲	۰,۹۱۵	۰,۸۸۳
دین باوری	۰,۵۷۱	۰,۸۴۱	۰,۷۴۷
پایداری ازدواج	۰,۸۷۱	۰,۹۵۳	۰,۹۲۶

سومین معیار بررسی برازش مدل های اندازه گیری روایی واگرا است که میزان همبستگی بین شاخص های یک سازه با آن با توجه به نتایج جدول ۷: مقدار جذر سازه در مقابل همبستگی بین آن شاخص ها با سازه های دیگر را مقایسه می کند میانگین مقادیر اشتراکی متغیرهای پنهان در پژوهش حاضر که در خانه های موجود در قطر اصلی ماتریس قرار گرفته اند

جدول ۶: ماتریس فورنل و لارکر جهت بررسی روایی واگرا

	۱	۲	۳
عزت نفس جنسی			
دین باوری	۰,۳۹۰		
پایداری ازدواج	۰,۶۸۰	۰,۵۱۳	

با توجه به نتایج پایایی، روایی همگرا و روایی واگرا مشاهده می شود که مدل های اندازه گیری مدل معادلات ساختاری پژوهش به نحوی مطلوب، توانایی اندازه گیری متغیرهای پنهان پژوهش را دارند

- مدل ساختاری

با توجه به نتایج . مربوط به متغیرهای درون زا (وابسته) مدل است R² اولین معیار برای بررسی برازش مدل ساختاری ضرایب دومین معیار برای بررسی . بدست آمده مناسب بودن برازش مدل ساختاری پژوهش را نشان می دهد R² جدول (۸) مقادیر با توجه به نتایج جدول (۸) . این معیار قدرت پیش بینی مدل را مشخص می سازد Q² برازش مدل ساختاری پژوهش مقادیر . مربوط به متغیر درون زا برازش مناسب مدل ساختاری تحقیق را تایید می کند Q² مقدار

Q² و R² جدول ۷: نتایج ضرایب

متغیر

R^۲

Q^۲

پایداری ازدواج

۰/۷۵۱

۰/۶۰۵

ارزیابی برازش کلی مدل -

با توجه به اینکه مقدار بدست ارزیابی شد (GOF) مدل کلی معادلات ساختاری پژوهش با استفاده از معیار نیکویی برازش آمده برای مدل پژوهش ۰/۵۸۲ بدست آمد، لذا برازش مناسب مدل کلی تحقیق تایید می شود

فرضیه فرعی اول: بین پایداری ازدواج با عزت نفس جنسی رابطه علی معناداری دارد

جدول ۸: ضرایب مسیر رابطه بین عزت نفس جنسی با پایداری ازدواج

ت	مسیر	بتا	آماره
سطح معنی داری			
	← ۶/۵۵۶	عزت نفس جنسی	۰/۰۱
	۰/۳۵۸	پایداری ازدواج	۰/۰۱

بر اساس نتایج بدست در جدول (۸) نتایج مربوط به ضریب مسیر تاثیر عزت نفس جنسی بر پایداری ازدواج ارائه شده است آمده ضریب مسیر مربوط به رابطه بین عزت نفس جنسی با پایداری ازدواج مثبت بوده و در سطح آلفای ۰/۰۱ معنی دار (بر این اساس فرضیه پژوهش مبنی بر رابطه علی بین عزت نفس جنسی با پایداری ازدواج مورد تایید قرار می P>۰/۰۱ است) گیرد.

فرضیه فرعی دوم: بین پایداری ازدواج با دین باوری رابطه علی معناداری دارد

جدول ۹: ضرایب مسیر رابطه بین دین باوری با پایداری ازدواج

ت	مسیر	بتا	آماره
سطح معنی داری			
	← ۳/۵۹۳	دین باوری	۰/۰۱
	۰/۲۱۹	پایداری ازدواج	۰/۰۱

بر اساس نتایج بدست آمده در جدول (۹) نتایج مربوط به ضریب مسیر تاثیر دین باوری بر پایداری ازدواج ارائه شده است. (P>۰/۰۱ ضریب مسیر مربوط به رابطه بین دین باوری با پایداری ازدواج مثبت بوده و در سطح آلفای ۰/۰۱ معنی دار است)

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

ISSN ۲۹۸۰-۷۷۸۶

بحث و نتیجه‌گیری

بین پایداری ازدواج با عزت نفس جنسی رابطه علی معناداری دارد.

با توجه به نتایج ضریب مسیر مربوط به رابطه بین عزت نفس جنسی با پایداری ازدواج مثبت بوده و در سطح آلفای ۰/۰۱ (P معنی‌دار است) < ۰/۰۱). بر این اساس فرضیه پژوهش مبنی بر رابطه علی بین عزت نفس جنسی با پایداری ازدواج مورد تایید قرار می‌گیرد. بهبود روابط جنسی و افزایش عزت نفس جنسی در افزایش صمیمیت و حس خوشایندی زندگی در بین زوجین و ارضای نیازهای جنسی تاثیر ویژه‌ای دارد که به پایداری ازدواج ختم می‌شود. این یافته‌ها با نتایج کیانی، نوابی نژاد، احمدی و تقوایی (۱۴۰۰)، اسلامی بابا حیدری، عسگری فائزه و زرغامی (۱۴۰۰)، فیاض صابری و همکاران (۱۳۹۸) و اوپو (۲۰۲۰) همراستا می‌باشد. کیانی، نوابی نژاد، احمدی و تقوایی (۱۴۰۰) در نشان می‌دهند که گویه‌های چک لیست خطر ساز ازدواج که در بخش کیفی شناسایی شده بودند و از توان قابل قبول برای سنجش عوامل و مؤلفه‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی، خانواده مبداء، شخصیتی، کفایت عقلانی، مهات‌های مالی، جنسی/ زناشویی، مهارت‌های ارتباطی و مسایل فرزندآوری و تربیت فرزند برخوردارند. در این رابطه اسلامی بابا حیدری، عسگری فائزه و زرغامی (۱۴۰۰) نیز نشان دادند بین مؤلفه‌های طرحواره جنسی پرشور - عاشقانه، صریح - راحت، پرشور - با محبت، روشنفکر - مترقی بی ثباتی ازدواج همبستگی منفی وجود داشت. در پژوهشی دیگر فیاض صابری و همکاران (۱۳۹۸) نشان دادند که پایداری ازدواج بر اساس پایداری ازدواج و خودابرازی جنسی، با میانجی‌گری هوش هیجانی قابل پیش‌بینی است. اوپو (۲۰۲۰) نیز در مطالعه‌ای نشان داد عوامل محافظت کننده از ثبات ازدواج عبارتند از: وفاداری، رضایت جنسی، احترام و شرافت، حضور فرزندان بیولوژیک جنس مورد نظر، تفاوت اندک در سطح تحصیلات زوجین، توانایی مالی زوجین به ویژه شوهر، سهولت ارتباط بین زوجین. در تبیین این نتیجه می‌توان گفت، بخشی از علل و زمینه‌های بروز تعارضات زناشویی و بی‌ثباتی ازدواج به نحوه روابط و تعامل‌های دو جنس زن و مرد و روابط ویژه آن‌ها در خانواده به عنوان زن و شوهر باز می‌گردد. از آنجا که تعارض امری ارتباطی می‌باشد، بهتر است که تعامل بین زوجین مورد در روابط جنسی گرایش‌های فردی بیشتر مورد نظر است. این روابط نگرش‌ها، رفتارها، تصمیمات و بررسی قرار گیرد. قضاوت‌های جنسی فرد را هدایت می‌کنند. از انجائیکه عزت نفس جنسی تمایل کلی فرد، جهت ارزیابی مثبت ظرفیت خود برای مشارکت در رفتارهای جنسی سالم و تجربه جنسی به شکلی لذت بخش و رضایت‌مندانه تعریف شده که بر رفتار جنسی تأثیر می‌گذارد و شامل پاسخ هیجانی به افکار، احساسات و رفتار جنسی است. زمانیکه عزت نفس جنسی آسیب ببیند، نظر فرد درباره خویش، رضایت از زندگی، توانایی در تجربه لذت، روابط متقابل با دیگران و توانایی در ایجاد روابط صمیمانه با دیگران مختل می‌شود. اگر آسیب به عزت نفس جنسی شدید باشد، می‌تواند موجب اختلال شدید در کارایی فرد شود (کرمی و همکاران، ۱۳۹۶). افرادی که اعتماد به نفس جنسی پایینی دارند، در مسائل زناشویی دارای مشکلاتی هستند و اختلالات عملکرد نیز به میزان بالاتری در آنها وجود دارد. افراد با عزت نفس جنسی بالا می‌توانند احساسات و روابط جنسی خود را کنترل کرده و از ترس‌های خود بکاهند، در نتیجه تمایل بیشتری به روابط جنسی داشته و رضایت زندگی و پایداری ازدواج بیشتری را تجربه می‌کنند. بنابراین عزت نفس جنسی همیشه خود را در روابط نشان می‌دهند و باعث تاثیر در روابط بین فردی می‌شوند. معمولاً ماهیت ناپردای ازدواج زمانی ظاهر می‌شوند که افراد در روند زندگی خود و تعامل با دیگران به ویژه رابطه زناشویی به گونه‌ای عمل کنند که از عزت نفس کافی برخوردار نباشند.

بین پایداری ازدواج با دین باوری رابطه علی معناداری دارد.

با توجه به نتایج فصل چهارم ضریب مسیر مربوط به رابطه بین دین باوری با پایداری ازدواج مثبت بوده و در سطح آلفای ۰/۰۱ (P معنی‌دار است) < ۰/۰۱). بر این اساس فرضیه پژوهش مبنی بر رابطه علی بین دین باوری با پایداری ازدواج مورد تایید قرار می‌گیرد.

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

۲۹۸۰-۷۷۸۶/ISSN

می‌گیرد. باورهای مذهبی موجب انسجام در روابط خانوادگی و تقویت پیوندهای عاطفی بین زوجین می‌شود. مذهب موجب صبر و بردباری، احساس همدلی و انعطاف‌پذیری در روابط با دیگران می‌شود که این ویژگی‌ها در روابط زوجین نقش دارد و موجبات رضایت زناشویی و پایداری ازدواج را فراهم می‌آورد. این یافته‌ها با نتایج شریعتی کمال ابادی و همکاران (۱۳۹۹)، رادمهر و شمس (۱۳۹۸)، وپوکولو، ماتیس و ناگومی (۲۰۲۳) و چن و چن (۲۰۲۱) همراستا می‌باشد. شریعتی کمال ابادی و همکاران (۱۳۹۹) نشان دادند که بین توافق ارزشی، توافق هنجاری، توافق دینداری و سرمایه فرهنگی با پایداری ازدواج روابط مثبت معناداری وجود دارد. رادمهر و شمس (۱۳۹۸) نیز نشان دادند تعهد مذهبی در سطح روابط بین فردی و درون فردی موجب افزایش انعطاف‌پذیری در روابط زوجین می‌شود و میزان ناپایداری ازدواج را کاهش می‌دهد. همچنین وپوکولو، ماتیس و ناگومی (۲۰۲۳) نشان دادند که دین و اعتقادات دینی بر پایداری ازدواج در نوجوانان بوکوسو بسیار تاثیر گذار است. و چن و چن (۲۰۲۱) نشان می‌دهد که افراد متاهل در میان مسیحیان شادتر هستند، اما چنین پدیده‌ای در میان افراد وابسته به ادیان دیگر مشاهده نمی‌شود. اگرچه این مطالعه شواهد قوی برای حمایت از نقش مهم دین در تعیین رابطه بین ازدواج و شادکامی ارائه می‌دهد، اما مذهب ممکن است تنها عاملی نباشد که بتواند رابطه ناچیز بین ازدواج و شادی را در تایوان توضیح دهد. در تبیین این نتایج می‌توان اظهار داشت که تعهد مذهبی نسبت به ازدواج که یک بنیاد تعهد اخلاقی محسوب می‌شود این احساس را در افراد شدت می‌بخشد که ملزم به حفظ ازدواج به عنوان وظیفه بی اخلاقی یا اجتماعی هستند. از آنجا که تعهد ابعاد چندگانه‌ای دارد و دربرگیرنده دلایل شخصی، اخلاقی و اعتقادی به خصوصی است که شخص را به ادامه‌ی رابطه‌ی زناشویی پایبند می‌کند، بنابراین همچون عامل پیش‌بینی‌کننده‌ی تأثیر در استحکام روابط زوجین عمل می‌کند (رادمهر و شمس، ۱۳۹۸). افرادی که باور دینی دارند دارای طرحواره‌هایی مبنی بر مرجعیت بخشیدن به روابط و احساس مسئولیت در پرتو رابطه‌ی انسان با خدا هستند. این افراد بنا بر دلایل اعتقادی و مذهبی در نظام خانواده نسبت به خواسته‌ها و علایق دیگران توجه زیادی دارند، ازدواج را پیوندی مقدس و آسمانی تلقی؛ و در جهت رشد و تعالی روحی همدیگر تلاش می‌کنند.

براساس نتایج پیشنهاد می‌شود با توجه به محدودیت در عدم کنترل برخی متغیرهای مداخله‌گر پیشنهاد می‌شود در آینده اثرات سن، تحصیلات، مدت ازدواج و.. مورد کنترل قرار گیرد. در سایر پژوهش‌ها از متغیرهای میانجی و تعاملی دیگری چون رضایت جنسی، خودکارآمدی، سرمایه اجتماعی و.. در بررسی ارتباط بین پایداری ازدواج با عزت نفس جنسی و دین باوری بهره گرفته شود. در آینده ارتباط بین پایداری ازدواج و متغیرهایی چون رضایت جنسی، عاطفه، روابط خویشاوندی و.. نیز مورد بررسی قرار گرفته شود. همچنین با آموزش مسائل جنسی در قبل و حین زندگی مشترک توسط مشاوران و مراکز بهداشت خانواده، عزت نفس جنسی زوجین افزایش یافته و در این راستا فعالیت ورزشی و تمرین بدنی پیشنهاد می‌شود و با توجه و تبلیغ نقش باورهای دینی در پایداری ازدواج، سعی در افزایش دین باوری شده و در این راستا از کمک‌های روحانیون، خانواده و کتب مقدس دینی و تاکیدات آنها بر ثبات در ازدواج توجه شود.

تشکر و قدردانی

از تمامی کسانی که در این پژوهش ما را راهنمایی کردند و همچنین از تمامی شرکت‌کنندگان در پژوهش که در فرآیند نمونه‌گیری و تکمیل پرسشنامه‌ها ما را یاری نمودند، کمال تشکر و قدردانی را داریم. در این پژوهش هیچگونه تعارض منافع میان نویسندگان وجود ندارد.

۱ - WEPUKHULU, MATISI & NGOME

۲ - Chen & Chen

ماهنامه علمی تخصصی پایا شهر

۲۹۸۰-۷۷۸۶ISSN

منابع

- احدی، حسن، عبداللهی، اصغر، تاجری بیوک، حاجی علی زاده کبری (۱۴۰۰). تدوین الگوی مفهومی عوامل شکل دهنده طلاق در پنج سال اول زندگی: یک مطالعه داده بنیاد. فصلنامه علمی پژوهشی علوم روانشناختی. ۲۰ (۹۷): ۱۲-۱
- اسلامی بابا حیدری فرشته، عسگری فائزه، زرغامی حاجبی مجید (۱۴۰۰). همبستگی طرحواره‌های جنسی با تعارضات زناشویی و بی‌ثباتی ازدواج در زوجین. فصلنامه مدیریت ارتقای سلامت ۱۰ (۲): ۹۸-۱۰۹
- دربانی، سیدعلی، فرخزاد، پگاه، لطفی کاشانی، فرح (۱۳۹۹). اثربخشی خانواده درمانی راهبردی کوتاه مدت بر تعارض‌های زناشویی. خانواده درمانی کاربردی. ۱۱ (۱): ۵۴-۶۸.
- رادمهر حمید، شمس ج (۱۳۹۷). بررسی رابطه تعهد مذهبی و ثبات زناشویی در بین زوج‌های طلاق‌خواه و عادی شهر تهران. پژوهش در دین و سلامت، دوره ۴ شماره ۵، صفحه ۷۷-۸۶.
- راستگو نژاد، فهیمه و توکلی زاده، جهانشیر و نظامی، احمد (۱۳۹۳). عزت نفس جنسی: نقش پیش بین رضایت زناشویی در مادران کودکان عادی و عقب مانده ذهنی، اولین همایش علمی پژوهشی علوم تربیتی و روانشناسی آسیب‌های اجتماعی و فرهنگی ایران، تهران
- ریحانی، رضا، سودانی، منصور، فرهادی راد، حمید، خجسته‌مهر، رضا (۱۴۰۱). شناسایی مؤلفه‌های صمیمیت زناشویی در ازدواج‌های پایدار: براساس نظریه داده‌بنیاد. فصلنامه پژوهش‌های نوین روانشناختی، ۱۷ (۶۵): ۱۱۷-۱۲۸.
- شریعتی کمال ابادی، محسن، اسماعیلی، رضا، حجازی، سید ناصر (۱۳۹۹). بررسی عوامل فرهنگی موثر بر پایداری ازدواج در ازدواج‌های دانشجویی و ارائه مدل ساختاری مطلوب در دانشگاه‌های شهر اصفهان. دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی، (۱)، -.
- فیاض صابری، محمدحسن، تونزنده جانی، حسن، ثمری، علی اکبر، نجات، حمید (۱۳۹۸). پیش‌بینی پایداری ازدواج بر اساس پایداری ازدواج و خودابرازی جنسی با میانجی‌گری هوش هیجانی. پژوهش‌های روان‌شناسی بالینی و مشاوره، ۹ (۲): ۵۶-۷۰.
- کرمی جهانگیر، شلانی بیتا، هویزی ندا. همبستگی عزت‌نفس جنسی و اختلال در عملکرد جنسی با رضایت زناشویی در پرستاران بیمارستان‌های شهر کرمانشاه. مجله دانشگاه علوم پزشکی قم. ۱۳۹۶؛ ۱۱ (۹): ۸۶-۹.
- کیانی، اردشیر، نوایی نژاد، شکوه، احمدی، خدابخش، تقوایی، داوود (۱۴۰۰). شناسایی عوامل خطر ساز پایداری ازدواج در فرهنگ ایرانی. خانواده و بهداشت، ۱۱ (۲): ۱۲۱-۱۴۱.
- منقالی، شیوا، آقایی، اصغر، قربانی، مریم (۱۳۹۶). مقایسه هم‌وابستگی و رضایت زناشویی زنان متأهل عادی و در شرف طلاق. دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی، ۱۵ (۵۸): ۴-۱۶.
- مرحمتی، زهرا، خرمائی، فرهاد (۱۳۹۷). رابطه دین‌داری و امید: نقش واسطه‌ای صبر. روانشناسی تحولی: روانشناسان ایرانی، ۱۴ (۵۶): ۴۳۵-۴۴۴.
- هنریان، مسعوده، یونسی، سید جلال (۱۳۹۹). بررسی علل طلاق در دادگاه‌های خانواده تهران. مطالعات روان‌شناسی بالینی، ۱۲۵-۱۵۳ (۳).
- Ali-Bakhshi Z, Mamaghanieh M, Alipoor A. The Relation Between Trust in God and Mental Health Among Payame-Noor University Students. Islamic University. ۲۰۱۱؛ ۱:۶۶-۴۷.
- Beth, A.V., Julien, B., Anthony, F.B., & Michael, C.A (۲۰۱۰), Psychopathy, sexual behavior and self-esteem, it's different for girls. Journal personality and individual differences, ۴۸(۷), ۸۳۳-۸۳۸
- Buzwell S, Rosenthal D. Constructing a sexual self: Adolescents' sexual self-perceptions and sexual risk-taking. J Res Adolesc ۲۰۰۰؛ ۶(۴): ۴۸۹-۵۱۳

- Chen, N., & Chen, H. C(۲۰۲۱). Religion, marriage and happiness–evidence from Taiwan. *Applied Research in Quality of Life*, ۱۶, ۲۵۹-۲۹۹.
- Cirhinlioglu, F. G., Tepe, Y. K., & Cirhinlioglu, Z(۲۰۱۷). Psychological distress, self esteem and emotional dependency of married individuals as predictors of marital adjustment. *Procedia Computer Science*, ۱۲۰, ۱۶۴-۱۷۱.
- Mattingly BA, Wilson K, Clark EM, Bequette AW, Weidler DJJoFI. Foggy faithfulness: Relationship quality, religiosity, and the perceptions of dating infidelity scale in an adult sample. ۲۰۱۰;۳۱(۱۱):۱۴۶۵-۸۰.
- Oyoo, E. O(۲۰۲۰). How to Assess the Stability Status of Your Marriage.
- Sadock BJ, Kaplan HI, Sadock VA. Kaplan and Sadock comprehensive textbook of psychiatry. Philadelphia: USAL ippincott Williams & Wilkins; ۲۰۰۹. p. ۷۳۲.
- Tavakolizadeh, J., & Rastgoo Nejad, F(۲۰۱۶). Sexual Self- Esteem as a Predictor of Marital Satisfaction in Mothers with Normal or Mentally Retarded Children. *International Journal of Life Science & Pharma Research*, ۱(۸), ۱- ۸
- Træen B., Stulhofer A., Janssen E., Carvalheira A.A., Hald GM., Lange T., Graham C. .Sexual activity and sexual satisfaction among older adults in four European countries. *Archives of sexual behavior*. ۲۰۱۹: Apr ۱;۴۸(۳):۸۱۵-۲۹.
- WEPUKHULU, A. N., MATISI, M. N., & NGOME, S(۲۰۲۳). Some Factors for Cultural and Religious Transformation of Bride Wealth and Their Role on Marriage among the Bukusu.
- ZhangH, TsangSKMJJoHS. Relative income andmarital happiness among urban Chinese women: Themoderating role of personal commitment.۲۰۱۳;۱۴(۵).